

Н.М. Пінчук, канд. техн. наук, доц. (НУПП, Полтава)

В.В. Биба, канд. техн. наук, доц. (НУПП, Полтава)

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Механізм сталого розвитку національної економіки полягає в забезпеченні збалансованого розвитку економіки, який бере до уваги потреби сучасного покоління, не порушуючи при цьому здатності майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Цей підхід передбачає збереження природних ресурсів, підтримку соціального розвитку та економічної стабільності.

Основні елементи механізму сталого розвитку національної економіки можуть включати:

- економічну політику;
- створення інноваційного середовища;
- збереження та раціональне використання природних ресурсів;
- соціальну політику;
- розвиток глобальної співпраці та міжнародної торгівлі;
- екологічну політику,
- розвиток освіти та науки [1, 2, 3, 4].

Ці елементи механізму сталого розвитку національної економіки повинні працювати взаємодіючи між собою та бути адаптованими до конкретних умов кожної країни.

Для того, щоб зрозуміти механізм сталого розвитку національної економіки розглянемо кожен з елементів більш детально.

Економічна політика. Для забезпечення сталого розвитку економіки необхідно мати ефективну економічну політику, яка забезпечує баланс між розвитком та збереженням ресурсів.

Економічна політика повинна стимулювати інвестиції в нові технології та підвищення продуктивності праці, що дозволить досягти стабільного економічного розвитку та підвищення рівня життя населення.

Створення інноваційного середовища. Розвиток нових технологій та продуктів, які не зашкоджують довкіллю, є важливою складовою сталого розвитку.

Необхідно створити інноваційне середовище, яке сприяє розвитку нових технологій та продуктів, а також створює умови для їх швидкого впровадження в економіку.

Збереження та раціональне використання природних ресурсів. Необхідно забезпечити збереження та раціональне використання природних ресурсів. Це можливо за допомогою збільшення ефективності використання ресурсів, застосування енергоефективних технологій, використання відновлюваних джерел енергії, відновлення природних екосистем тощо.

Соціальна політика. Соціальна політика має велике значення для забезпечення сталого розвитку національної економіки. Вона має сприяти підвищенню життєвого рівня населення та зменшенню соціальної нерівності.

Соціальна політика може включати такі заходи, як підтримка соціально вразливих груп населення, підвищення якості освіти та доступності медичних послуг, створення робочих місць та підтримка малого та середнього бізнесу.

Міжнародне співробітництво. Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки. Це може бути співпраця у галузі наукових досліджень та технологічного розвитку, підтримка торгівлі та інвестицій, а також спільні заходи з охорони навколишнього середовища та боротьби зі зміною клімату.

Розвиток глобальної співпраці та міжнародної торгівлі. Міжнародне співробітництво відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки. Це може бути співпраця у галузі наукових досліджень та технологічного розвитку, підтримка торгівлі та інвестицій, а також спільні заходи з охорони навколишнього середовища та боротьби зі зміною клімату.

Екологічна політика. Екологічна політика має на меті зменшення негативного впливу економіки на довкілля. До її заходів можуть відноситися обмеження викидів токсичних речовин, підтримка відновлення природних екосистем та збереження біорізноманіття.

Розвиток освіти та науки, що сприяє підвищенню кваліфікації та конкурентоспроможності національної економіки.

Усі елементи механізму сталого розвитку національної економіки взаємопов'язані та мають важливе значення для забезпечення сталого розвитку та підвищення якості життя суспільства.

Енергоефективність: застосування енергоефективних технологій та раціональне використання енергетичних ресурсів з метою зменшення енерговитрат та забруднення довкілля

Стале використання природних ресурсів: забезпечення сталого використання природних ресурсів та зменшення негативного впливу господарської діяльності на природне середовище.

Розвиток інфраструктури: розвиток інфраструктури (транспортної, комунікаційної, соціальної) з метою забезпечення зручності та доступності для населення та підприємств.

Громадський контроль: залучення громадськості до контролю за дотриманням принципів сталого розвитку та забезпечення прозорості та відкритості влади та бізнесу.

Захист прав людини: забезпечення дотримання прав людини та громадянських свобод, розвиток демократії та правової держави.

Культурна різноманітність: забезпечення збереження та розвитку культурної спадщини нації, захист мовних та етнічних прав громадян.

Гендерна рівність: забезпечення рівних можливостей для жінок та чоловіків у всіх сферах життєдіяльності, боротьба з дискримінацією за ознакою статі.

Розвиток малого та середнього бізнесу: підтримка та розвиток малого та середнього бізнесу, забезпечення розвитку підприємництва та зменшення залежності економіки від великих корпорацій [5, 6].

Ці елементи доповнюють попередні, створюючи цілісний механізм сталого розвитку національної економіки. Вони спрямовані на розвиток та збереження економіки та природного середовища, підвищення якості життя населення та забезпечення сталості суспільства.

Інформаційні джерела:

1. Світовий банк www.worldbank.org/en/topic/sustainabledevelopment
2. Міжурядова науково-інформаційна платформа зі сталого розвитку – <https://sdgs.un.org/>
3. Європейська комісія - ec.europa.eu/sustainable-development/
4. Рада зі сталого розвитку – www.sdgdatabarometer.org/
5. Шевчук В.Я. Макроекономічні проблеми сталого розвитку / Шевчук В.Я. – К.: Гео-принт, 2006. – 200 с.
6. Герасимчук З.В. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: Монографія / Герасимчук З.В., Поліщук В.Г. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 516 с.